

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПІДРУЧНИКА ЗІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Копейцева Л.П.

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української і зарубіжної літератури
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького

Шаров С.В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики і кібернетики
Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана
Хмельницького

Постановка проблеми. Сучасний розвиток українського суспільства в умовах євроінтеграції вимагає від системи освіти глибинних перетворень, направлених на формування творчої особистості, здатної до вирішення питань політичного, соціального та економічного характеру. Розв'язання цих завдань неможливе без комплексного та обґрунтованого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в навчальний процес, зокрема електронних підручників (ЕП).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання створення та використання електронних засобів навчального призначення висвітлені у працях М. Жалдака, О. Співаковського, Н. Морзе, О. Зіміної, М.Шишкіної, В. Лапінського та ін. Не зважаючи на значну кількість праць, актуальним лишається забезпечення конкретних навчальних дисциплін відповідними ЕП.

Формування цілей статті. Метою статті є повідомлення про створення електронного підручника зі шкільного курсу української літератури з методикою її викладання, опис його складових частин.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, постійна трансформація навчально-виховного процесу викликана змінами, що відбуваються у самому соціумі. Також великий вплив на освітній процес завдають сучасні вимоги суспільства щодо оновлення

навчального процесу, його змісту [4]. Збільшення частки самостійної роботи в умовах постійного зростання обсягів навчального матеріалу потребує від студентів витратити додатковий час на пошук потрібної інформації, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології для підвищення ефективності власної навчальної діяльності. Особливо це стосується гуманітарних дисциплін, вивчення яких передбачає прочитання та обробку значної кількості навчальної та художньої літератури.

Електронні підручники, як один із видів нових інформаційних технологій, дозволяють значно спростити процес опанування навчальними знаннями. Під електронником підручником розуміється електронне навчальне видання із систематизованим викладом дисципліни, її розділу або частини, що відповідає навчальній програмі, може містити цифрові об'єкти різних форматів та забезпечувати інтерактивні режими взаємодії з усіма учасниками навчально-виховного процесу [2].

Слід зауважити, що серед великої кількості електронних засобів навчального призначення не всі вони можуть ефективно використовуватися в навчальному процесі. Насамперед, це стосується дотримання вимог, які висуваються до програмних продуктів навчального призначення, а саме:

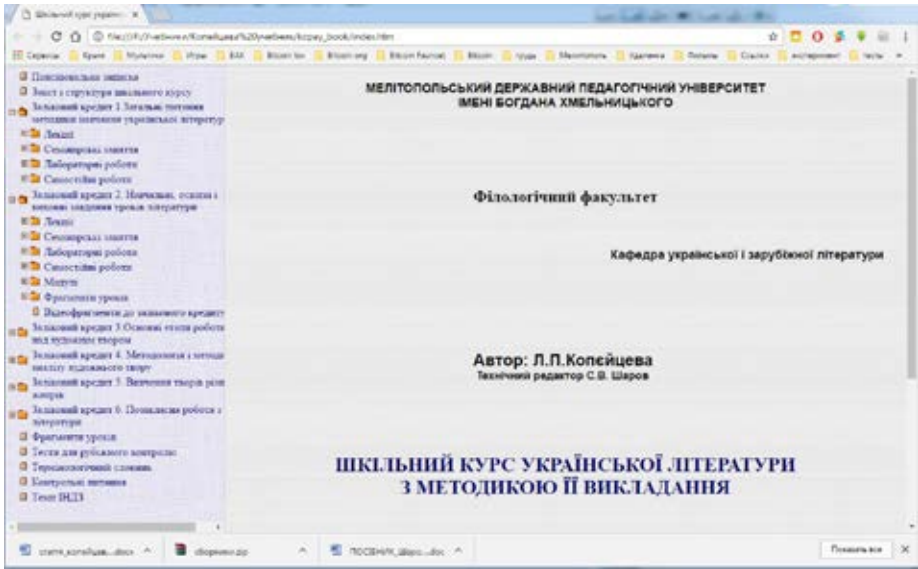

Рис. 1. Головне вікно електронного підручника

1. Навчальна інформація повинна бути добре підібрана та структурована у відповідності до робочої та навчальної програми дисципліни.

2. Електронний підручник повинен містити фото-, аудіо-, відеоінформацію для кращого опанування користувачем змістової частини.

3. Програмний засіб повинен мати зручний користувачський інтерфейс для забезпечення ефективної роботи студентів, які володіють початковим рівнем інформаційної культури.

4. Електронний підручник повинен містити перелік термінів і понять, що пояснюються в окремому розділі.

5. Програмний засіб такого типу повинен бути невибагливий до системних та апаратних вимог, повинен працювати на різних комп'ютерних платформах [1].

В залежності від призначення електронний підручник може мати різну кількість структурних елементів, які дозволять максимально підвищити ефективність вивчення конкретної дисципліни [3, с. 31]. Зазвичай структура такого програмно-педагогічного засобу містить лекції, лабо-

раторні та практичні роботи, семінарські заняття, блок контролю, блок навчального матеріалу для самостійного опрацювання, фотогалерею тощо.

З урахуванням вимог, які висувають до електронних засобів навчального призначення такого типу, нами було розроблено та апробовано електронний підручник для самостійної роботи студентів зі шкільного курсу української літератури з методикою її викладання (рис. 1).

Дисципліна «Шкільний курс української літератури з методикою її викладання» викладається на філологічному факультеті для студентів спеціальностей 6.020303 Філологія. Українська мова і література, 6.020303 Філологія. Українська мова і література та мова і література (англійська). Мета навчальної дисципліни полягає у розкритті наукових основ викладання української літератури на сучасному етапі розвитку школи в Україні; формуванні у студентів чіткого уявлення про закони літературного розвитку учнів; оволодінні знаннями, професійними вміннями та навичками; навчання використовувати найвизначніші надбання

методики; збагаченні духовної культури майбутніх учителів.

Електронний підручник представлений у вигляді htm-файлів, що дозволяє працювати йому на як на оптичному носії, так і у мережі Internet. Дизайн ЕП зі шкільного курсу української літератури з методикою її викладання побудований за принципом двох фреймів, де ліворуч розміщується структура електронного підручника, а праворуч відображається зміст обраної категорії. Для створення змісту підручника, який відображається ліворуч головного вікна біло використано скрипт jsTree 3.0.1 на мові програмування javascript, який є безкоштовним для використання.

Структурно розроблений електронний підручник починається з пояснювальної записки, де висвітлюється доцільність його використання. Нижче вміщено робочу програму дисципліни, яка дасть змогу студентові побачити кількість лекцій, семінарських занять, теми, які повинен опрацювати студент. Електронний підручник зі шкільного курсу української літератури з методикою її викладання містить у собі весь лекційний та практичний матеріал, а також матеріал, поданий на самостійне опрацювання. Він містить тематику лабораторних робіт, мета яких полягає в ознайомленні користувача з різними видами діяльності вчителя-словесника. Студенти за допомогою електронного підручника можуть ознайомитися з різними методичними підходами, прикладами оформлення документації, переглянути фрагменти уроків та найкращі презентації студентів. Зазначена інформація дозволить підготуватися до написання модулів та складання екзамену [5].

В умовах збільшення кількості навчальних годин на самостійну підготовку та зменшення загальної кількості годин на вивчення дисципліни при незмінному обсязі навчального матеріалу питання більш швидкого оволодіння дисципліною є актуальним. У цьому плані доцільним є формування мультимедійного навчально-методичного контенту. Електронний підручник дозволяє переглянути відеофрагменти з позакласної та позашкільної роботи з літератури, побачити роботу викладачів та учителів, перейняти їх професійний досвід.

Висновки. Отже, використання електронних підручників дозволяє викладачеві не лише контролювати успішність студентів, а й стимулювати їх пізнавальну активність, залучаючи до інформаційних технологій.

Література

1. Зими́на О.В. Рекомендації по створенню електронного ученика [Електронний ресурс] / О.В. Зими́на, А.І. Кирилов. – Режим доступу: http://www.academixxi.ru/Meth_Papers/AO_recom_t.htm.
2. Наказ МОН України №1061 від 01.09.2016 «Про внесення змін до Положення про електронні освітні ресурси»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1274-16/paran2#n2>.
3. Осадчий В.В. Створення електронного підручника: принципи, вимоги та рекомендації. Навчально-методичний посібник / Осадчий В.В., Шаров С.В. – Мелітополь: РВЦ МДПУ, 2011. – 120 с.
4. Положення про підготовку навчальних видань та електронних засобів навчального призначення / [уклад. В.Т. Горбенко, Г.І. Лоза, І.О. Мікульонок]. – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 48 с.
5. Шаров С.В. Забезпечення самостійної роботи студентів зі шкільного курсу української літератури з методикою її викладання засобами електронного підручника: [Електронний ресурс] / С.В. Шаров // Інформаційні технології в освіті. – 2011. - № 10. – Режим доступу: http://ite.kspu.edu/webfm_send/246.